

apologija katoliške resnice...⁴ Čast mu, da lahko z upravičenostjo govori o sebi te besede! Kralik je jako delaven član avstrijske „Leonove družbe“.

V. M.

Fr. pl. Lenbach, slaven nemški slikar, je umrl dne 6. maja. Rojen je bil v Schrottenhausenu na Bavarskem leta 1836. Najbolj so ga proslavili njegovi portreti, od katerih so nekateri postali svetovno znani zaradi silno žive in ostre karakteristike in globokega dušeslovnega pogleda umetnikovega. Učil se je od starih mojstrov, zlasti od Rubensa, Tiziana, Velasqueza in drugih, zlasti italijanskih in španskih slikarjev. Največ je študiral v Rimu, kjer je bival s svojim učiteljem Pilotyjem. Iz te dobe je znan njegov „Pogled na rimski forum“. A vsa njegova druga dela daleč presegajo portreti. Nemcem je naslikal skoro vse njihove večje može. Postalo je v višjih krogih moderno, da so se dali slikati Lenbachu. Tako so nastali silno karakteristični portreti. Lenbach je ves izraz osredotočil v oči in potem iz obraza vzel značilne poteze. Slikal je mnogokrat s hrptom obrnjen proti modelu. Le včasih se je obrnil, naglo pogledal, da je vjel značilne poteze in jih kar moči izrazil naslikal. Znani so od njega portreti: Bismarckov, Paula Heyseja, grofinje Wittgensteinove, papeža Leona XIII. i. dr. Portret Gladstonov je kupil praški „Rudolfinum“.

Giudizio universale (Vesoljna sodba) se imenuje novi oratorij, ki ga je zložil slavnoznan vodja sikstinske kapele v Rimu don Lorenzo Perosi. O priliki gregorijanskih slavnosti se je proizvajal dvakrat v gledišču Costanzi pod osebnim vodstvom skladateljev. Vselej je bilo gledišče popolnoma razprodano, da mnogi vstopa niso mogli kupiti. Dne 16. aprila ob desetih zjutraj pa so ga proizvajali v Vatikanu v takoj imenovani „sala regia“. Navzočih je bilo poleg papeža Pija X. 24 kardinalov, mnogo škofov in rimskih prelatov, diplomatični zbor in mnogo drugih odličnjakov, skupaj kakih 300 oseb. Dirigiral je Perosi sam. Po sklepu je papež čestital skladatelju na tako izbornem delu. K.

Na rimskem foru zdaj pridno izkopujejo starinske sledove nekdanjih veličastnih stavb. Na novo so odkrili temelj velikanskega spomenika, ki si ga je dal postaviti imperator Domician, da proslavi svojo zmago nad Germani. Podoba je predstavljala

cesarja, ki kroti Ren. Spomenik je moral biti veličanski. Po ostankih se sklepa, da je bila cesarjeva podoba šestkrat večja kakor v naravi. Pod spomenikom so našli v zazidani jami pet lončenih posod z vzorci tvarin, iz katerih je bil narejen spomenik. To je pač znamenje, da so tudi Rimljani polagali temelj s kako slovesnostjo, kakor je pri nas navada

Moric Jokaj, odlični mažarski novelist in publicist, je umrl dne 5. majnika v Budim-Pešti. Pokojnik je bil rojen 1825. l. v Komornu, je obiskoval šole v Požunu in Kečkemetu ter dokončal pravniške študije na vseučilišču v Budim-Pešti. Ko je dobil odvetniško diplomu, se je posvetil izključno književnosti. L. 1842. je izdal svoje prvo delo „Azsidofiu“ (židovski deček), dramo, ki je dosegla pri razpisu mažarske akademije prvo nagrado. L. 1848. je izdal Jokaj svojo prvo pripovedko „Hetkörnepok“ (Delavnik). L. 1847. je prevzel pokojnik uredništvo beletrističnega tednika „Eletkepek“ (Slike življenja), pri katerem so sodelovali najodličnejši mažarski pisatelji. Nekako ob tem času je izdal v dveh zvezkih zbirko novel pod naslovom: „Cvetje pustinje.“ Nato se je kaj energično udeležil takratnega revolucionarnega gibanja na Ogrskem ter razširjal svoje ideje ustmeno in s pisano besedo. Dne 15. majnika 1848. je sklical v Budim-Pešto shod rodoljubov, ki so sprejeli soglasno znano resolucijo o neodvisnosti Ogrske, obsegajočo 12 točk. Ko je bila vstaja potlačena, je Jokaj bežal s tedanjo vstaško vlado vred v Debrecin ter urejeval ondi časopis „Esti lapok“. Potem je bežal iz Debrecina in se skrival nekaj časa v okolici Miškolca. V Budim-Pešto se je vrnil šele, ko mu je njegova žena. odlična mažarska gledališčna igralka, pridobila pospremno pismo. Odslej je stalno bival v Budim-Pešti, kjer je razvijal neumorno književno delavnost. Pisal je pripovedke, romane, drame, pesmi, novele, in vsi ti spisi polnijo nad 200 zvezkov. Vrh tega je od l. 1858. opravljal neprestano posel urednika in novinarja ter se živo udeleževal mažarskega parlamentarnega življenja. Bil je tudi odličen govornik. Svetovno slavo pa je dosegel s svojimi povestmi in romani, ki so prevedeni skoro na vse jezike. Skoro do zadnjega zdihljeja je bil vrhovni urednik časopisa „Nemzet“. V državni zbornici je pripadal sedanji vladni stranki.

V umetniške svrhe je zapustil nemški slikar Vogel milijon mark.

Torpedo po eksploziji.